

Nový zákon o ochrane osobných údajov č. 122/2013 Z. z.

Účinnosť	Zákon nadobudol účinnosť dňa 1. júla 2013.
Prevádzkovateľ	Mení sa definícia prevádzkovateľa tak, že namiesto exemplifikatívneho výpočtu subjektov sa určuje, že prevádzkovateľom je každý, kto sám alebo spoločne s inými vymedzí účel spracúvania osobných údajov, určí podmienky ich spracúvania a spracúva osobné údaje vo vlastnom mene.
Zástupca prevádzkovateľa	Prevádzkovateľ, ktorý nemá sídlo, miesto podnikania, organizačnú zložku alebo pobyt na území členského štátu EÚ a ktorý pripravuje spracúvanie osobných údajov úplne alebo čiastočne automatizovanými alebo inými ako automatizovanými prostriedkami spracúvania umiestnenými na území Slovenskej republiky, je povinný pred začatím spracúvania vymenovať svojho zástupcu so sídlom, miestom podnikania alebo trvalým pobytom na území Slovenskej republiky. Zástupca prevádzkovateľa je povinný disponovať originálom dokladu svojho vymenovania za zástupcu prevádzkovateľa a ten preukázať Úradu na ochranu osobných údajov (ďalej len ako „úrad“) kedykoľvek na jeho žiadosť.
Povinnosti prevádzkovateľa	Medzi základné povinnosti prevádzkovateľa patrí: a) vymedziť účel spracúvania osobných údajov, b) určiť podmienky spracúvania osobných údajov, c) získavať osobné údaje výlučne na vymedzený alebo ustanovený účel, d) zabezpečiť, aby sa spracúvali len také osobné údaje, ktoré svojím rozsahom a obsahom zodpovedajú účelu ich spracúvania a sú nevyhnutné na jeho dosiahnutie, e) zabezpečiť, aby sa osobné údaje spracúvali a využívali výlučne spôsobom, ktorý zodpovedá účelu, na ktorý boli zhromaždené, f) spracúvať len správne, úplné a podľa potreby aktualizované osobné údaje, g) zabezpečiť, aby zhromaždené osobné údaje boli spracúvané vo forme umožňujúcej identifikáciu dotknutých osôb počas doby nie dlhšej, ako je nevyhnutné na dosiahnutie účelu spracúvania, h) zlikvidovať tie osobné údaje, ktorých účel spracúvania sa skončil a i) spracúvať osobné údaje v súlade s dobrými mravmi a konať spôsobom, ktorý neodporuje zákonu.
Sprostredkovateľ	Sprostredkovateľom je každý, kto spracúva osobné údaje v mene prevádzkovateľa.

Sprostredkovateľ

Súhlas dotknutej osoby na poverenie sprostredkovateľa spracovaním osobných údajov sa nevyžaduje. Ak prevádzkovateľ poveril spracúvaním osobných údajov sprostredkovateľa až po získaní osobných údajov, je povinný zabezpečiť oznámenie tejto skutočnosti dotknutým osobám pri prvom kontakte s nimi, najneskôr však do troch mesiacov odo dňa poverenia sprostredkovateľa. Prevádzkovateľ nemusí oznámiť poverenie sprostredkovateľa, ak jej ho v rovnakej lehote oznámil sprostredkovateľ.

Na rozdiel od doterajšej úpravy rozsah a podmienky spracúvania musia byť dojednané s prevádzkovateľom v písomnej zmluve, ktorá musí byť uzavretá najneskôr v deň začatia spracovania osobných údajov sprostredkovateľom a ktorá musí obsahovať:

- a) údaje o zmluvných stranách,
- b) deň, od ktorého je sprostredkovateľ oprávnený začať so spracúvaním osobných údajov v mene prevádzkovateľa,
- c) účel spracúvania osobných údajov,
- d) názov informačného systému,
- e) zoznam osobných údajov, ktoré sa budú spracúvať,
- f) okruh dotknutých osôb,
- g) podmienky spracúvania osobných údajov vrátane zoznamu povolených operácií s osobnými údajmi,
- h) vyhlásenie prevádzkovateľa, že pri výbere sprostredkovateľa postupoval s prihliadnutím na odbornú, technickú, organizačnú a personálnu spôsobilosť sprostredkovateľa,
- i) dobu, na ktorú sa zmluva uzatvára a
- j) dátum uzatvorenia zmluvy a podpisy zmluvných strán.

V prípade neuzatvorenia písomnej zmluvy môže úrad udeliť pokutu od 1.000,- EUR do 300.000,- EUR.

Ak sprostredkovateľ zistí, že prevádzkovateľ zjavne porušil zákon pri spracúvaní osobných údajov, je povinný ho na to písomne upozorniť. Ak prevádzkovateľ nevykoná nápravu do jedného mesiaca od doručenia upozornenia, sprostredkovateľ je povinný informovať úrad. Ak si sprostredkovateľ nespĺní túto povinnosť, zodpovedá za porušenie povinnosti a za škodu spoločne a nerozdielne s prevádzkovateľom.

Právny základ spracúvania osobných údajov

Precizujú sa dôvody, na základe ktorých možno spracúvať osobné údaje, a to na základe

- a) priamo vykonateľného právne záväzného aktu EÚ,
- b) medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná,
- c) zákona o ochrane osobných údajov alebo osobitného zákona alebo
- d) na základe súhlasu dotknutej osoby.

Subdodávateľ

Sprostredkovateľ si môže s prevádzkovateľom písomne v zmluve dohodnúť, že spracúvanie osobných údajov vykoná prostredníctvom inej osoby – subdodávateľa. Subdodávateľ spracúva osobné údaje na zodpovednosť sprostredkovateľa. Na subdodávateľa sa nahliada ako na sprostredkovateľa.

Spracúvanie osobných údajov bez súhlasu dotknutej osoby

Osobné údaje je možné spracúvať bez súhlasu dotknutej osoby, ak účel spracúvania, okruh dotknutých osôb, zoznam alebo rozsah osobných údajov ustanovuje priamo vykonateľný právne záväzný akt EÚ, medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná, zákon o ochrane osobných údajov alebo osobitný zákon.

Bez súhlasu dotknutej osoby možno osobné údaje spracúvať aj vtedy, ak

- a) spracúvanie osobných údajov je nevyhnutné na účely tvorby umeleckých alebo literárnych diel, pre potreby informovania verejnosti masovokomunikačnými prostriedkami a ak osobné údaje spracúva prevádzkovateľ, ktorému to vyplýva z predmetu jeho činnosti,
- b) spracúvanie osobných údajov je nevyhnutné na plnenie zmluvy, v ktorej vystupuje dotknutá osoba ako jedna zo zmluvných strán, alebo v predzmluvných vzťahoch s dotknutou osobou alebo pri rokovaní o zmene zmluvy, ktoré sa uskutočňujú na žiadosť dotknutej osoby,
- c) spracúvanie osobných údajov je nevyhnutné na ochranu života, zdravia alebo majetku dotknutej osoby,
- d) predmetom spracúvania sú výlučne titul, meno, priezvisko a adresa dotknutej osoby bez možnosti priradiť k nim ďalšie jej osobné údaje (najmä pre účely priameho marketingu) a ich využitie je určené výhradne pre potreby prevádzkovateľa v poštovom styku s dotknutou osobou a evidencie týchto údajov,
- e) sa spracúvajú osobné údaje, ktoré už boli zverejnené v súlade so zákonom a prevádzkovateľ ich náležite označil ako zverejnené,
- f) spracúvanie osobných údajov je nevyhnutné na splnenie dôležitej úlohy realizovanej vo verejnom záujme alebo
- g) spracúvanie osobných údajov je nevyhnutné na ochranu práv a právom chránených záujmov prevádzkovateľa alebo tretej strany; to neplatí, ak pri takomto spracúvaní osobných údajov prevažujú základné práva a slobody dotknutej osoby, ktoré podliehajú ochrane podľa zákona o ochrane osobných údajov.

Súhlas dotknutej osoby

Ak nie je možné spracúvať osobné údaje bez súhlasu dotknutej osoby, musí prevádzkovateľ pred začatím spracovania osobných údajov získať jej súhlas.

Súhlas sa preukazuje zvukovým alebo zvukovo-obrazovým záznamom alebo čestným vyhlásením toho, kto poskytol osobné údaje do informačného systému, alebo iným hodnoverným spôsobom. Písomný súhlas sa preukazuje dokladom, ktorý potvrdzuje poskytnutie súhlasu. Za súhlas v písomnej podobe sa považuje aj súhlas podpísaný zaručeným elektronickým podpisom.

Dôkaz o súhlase obsahuje najmä údaj o tom, kto súhlas poskytol, komu sa tento súhlas dáva, na aký účel, zoznam alebo rozsah osobných údajov a čas platnosti súhlasu.

Získavanie osobných údajov

Prevádzkovateľ je povinný pred získaním osobných údajov vopred oznámiť dotknutej osobe:

- a) identifikačné údaje prevádzkovateľa,
- b) identifikačné údaje sprostredkovateľa,
- c) účel spracúvania,
- d) zoznam alebo rozsah spracovávaných osobných údajov a
- e) doplňujúce informácie.

Medzi doplňujúce informácie patria najmä preukázanie totožnosti oprávnenej osoby, ktorá získava osobné údaje, poučenie o dobrovoľnosti alebo povinnosti poskytnúť požadované osobné údaje, čas platnosti súhlasu, tretie strany, ak sa predpokladá alebo je zrejmé, že im budú osobné údaje poskytnuté, tretie krajiny, ak sa predpokladá alebo je zrejmé, že sa do týchto krajín uskutoční prenos osobných údajov a poučenie o právach dotknutej osoby.

Prevádzkovateľ, ktorý vo verejne prístupných priestoroch získava, poskytuje alebo sprístupňuje osobné údaje, musí zabezpečiť ich primeranú ochranu, nie len diskretnosť pri ich spracúvaní, ako tomu bolo pri predchádzajúcej právnej úprave.

Získavať osobné údaje kopírovaním, skenovaním alebo iným zaznamenávaním úradných dokladov na nosič informácií možno len vtedy, ak s tým dotknutá osoba písomne súhlasí alebo ak to výslovne umožňuje osobitný zákon.

Zverejnenie osobných údajov o zamestnancovi zamestnávateľom

Zamestnávateľ môže zverejniť osobné údaje o zamestnancovi v rozsahu titul, meno, priezvisko, pracovné zaradenie, odborný útvar, miesto výkonu práce, telefónne číslo, e-mail na pracovisko, identifikačné údaje zamestnávateľa, ak je to potrebné v súvislosti s plnením jeho pracovných úloh. Zverejnenie nesmie narušiť vážnosť, dôstojnosť a bezpečnosť zamestnanca.

Likvidácia osobných údajov

Prevádzkovateľ je po splnení účelu spracúvania povinný bez zbytočného odkladu zabezpečiť likvidáciu osobných údajov. Uvedené neplatí, ak sú osobné údaje súčasťou

registratúrneho záznamu. Vtedy dochádza k likvidácii osobných údajov až likvidáciou archívneho záznamu po uplynutí príslušnej archivačnej doby.

Oznamovanie zmien tretím stranám

Ak sa prevádzkovateľ dozvie, že poskytol tretej strane nesprávne, neúplné, neaktuálne osobné údaje alebo bez právneho základu, je povinný bez zbytočného odkladu písomne to oznámiť každému, komu ich poskytol. V oznámení uvedie, akú nápravu vykonal a čo žiada od tretej strany. Tretia strana je povinná vykonať požadované opatrenia.

Od oznámenia možno upustiť, ak je objektívne nemožné alebo je možné len s vyvinutím neprimeraného úsilia.

Bezpečnosť osobných údajov

Prevádzkovateľ je povinný chrániť osobné údaje pred poškodením, stratou, zničením, zmenou, neoprávneným prístupom, poskytnutím alebo zverejnením ako aj inými neprípustnými spôsobmi spracovania.

V závislosti od druhu spracovávaných osobných údajov a prepojenia s verejne prístupnou počítačovou sieťou prevádzkovateľ spracuje prijaté bezpečnostné opatrenia buď v bezpečnostnej smernici alebo bezpečnostnom projekte.

V bezpečnostnej smernici sa spracujú bezpečnostné opatrenia, ak prevádzkovateľ v informačnom systéme:

- a) prepojenom s verejne prístupnou počítačovou sieťou nespracúva osobitné kategórie osobných údajov (t.j. najmä rodné číslo, údaje, ktoré odhaľujú rasový alebo etnický pôvod, politické názory, náboženskú vieru alebo svetonázor, členstvo v politických stranách alebo politických hnutiach, členstvo v odborových organizáciách a údaje týkajúce sa zdravia alebo pohlavného života) alebo
- b) neprepojenom s verejne prístupnou počítačovou sieťou spracúva osobitné kategórie osobných údajov.

Bezpečnostný projekt sa vyžaduje, ak informačný systém:

- a) prepojený s verejne prístupnou počítačovou sieťou spracúva osobitné kategórie osobných údajov alebo
- b) slúži na zabezpečenie verejného záujmu.

Oprávnená osoba

Oprávnenou osobou je každá fyzická osoba, ktorá prichádza do styku s osobnými údajmi v rámci svojho pracovného alebo obdobného pomeru. Fyzická osoba sa stáva oprávnenou dňom jej poučenia.

Prevádzkovateľ je povinný poučiť oprávnenú osobu pred uskutočnením prvej operácie s osobnými údajmi. Poučenie obsahuje najmä rozsah oprávnení, popis povolených činností s osobnými údajmi a podmienky spracúvania osobných údajov.

O poučení sa musí vyhotoviť písomný záznam, ktorý obsahuje identifikačné údaje prevádzkovateľa, oprávnenej osoby a školiteľa, rozsah oprávnení a povolených činností s osobnými údajmi a deň poučenia.

Opätovné poučenie oprávnenej osoby sa vyžaduje pri zmene jej pracovného zaradenia, ak sa zmenila jej pracovná náplň alebo sa podstatne zmenili podmienky spracúvania osobných údajov.

Zodpovedná osoba

Ak prevádzkovateľ spracúva osobné údaje prostredníctvom 20 a viac oprávnených osôb je povinný písomne poveriť výkonom dohľadu zodpovednú osobu, a to do 60 dní od začatia spracúvania.

Ak prevádzkovateľ spracúva osobné údaje prostredníctvom menej ako 20 oprávnených osôb, je povinný prihlásiť na registráciu na úrade svoje informačné systémy.

Zodpovedná osoba má postavenie oprávnenej osoby s právom prístupu do informačných systémov v rozsahu potrebnom na plnenie jej úloh.

Zodpovednou osobou môže byť len fyzická osoba, ktorá má plnú spôsobilosť na právne úkony, je bezúhonná a má platné potvrdenie úradu o absolvovaní skúšky na výkon funkcie zodpovednej osoby.

Zodpovednou osobou nemôže byť fyzická osoba, ktorá je členom štatutárneho orgánu prevádzkovateľa.

Práva dotknutej osoby

Dotknutá osoba má právo na základe písomnej žiadosti od prevádzkovateľa vyžadovať

- a) potvrdenie, či sú alebo nie sú osobné údaje o nej spracúvané,
- b) vo všeobecne zrozumiteľnej forme zoznam jej osobných údajov, ktoré sú predmetom spracúvania,
- c) vo všeobecne zrozumiteľnej forme presné informácie o zdroji, z ktorého získal jej osobné údaje,
- d) opravu alebo likvidáciu svojich nesprávnych, neúplných alebo neaktuálnych osobných údajov,
- e) likvidáciu jej osobných údajov, ktorých účel spracúvania sa skončil alebo ak došlo k porušeniu zákona a
- f) blokovanie jej osobných údajov z dôvodu odvolania súhlasu pred uplynutím času jeho platnosti, ak prevádzkovateľ spracúva osobné údaje na základe súhlasu dotknutej osoby.

Dotknutá osoba môže podať návrh na začatie konania o ochrane osobných údajov úradu, ak je podozrenie, že jej osobné údaje sa spracúvajú neoprávnene.

Prenos osobných údajov do tretích krajín

Ak tretia krajina nezaručuje primeranú úroveň ochrany osobných údajov, prenos osobných údajov možno uskutočniť, ak prevádzkovateľ prijme primerané záruky ochrany súkromia a základných práv a slobôd jednotlivcov. Záruky vyplývajú zo štandardných zmluvných doložiek vydaných Komisiou alebo záväzných vnútropodnikových pravidiel prevádzkovateľa schválených úradom. Ak prevádzkovateľ v zmluve o prenose osobných údajov do tretej krajiny bez primeranej úrovne ochrany osobných údajov použije zmluvné doložky, ktoré sú odlišné od štandardných doložky, je povinný pred začatím prenosu požiadať úrad o súhlas

Ak ide o cezhraničný prenos osobných údajov zamestnancov do tretích krajín je zamestnávateľ ako prevádzkovateľ povinný prijať primerané záruky ochrany súkromia a ochrany osobných údajov zamestnancov.

Prenos osobitnej kategórie osobných údajov (najmä rodného čísla alebo údajov o zdravotnom stave, rasovom alebo etnickom pôvode) tretej strane so sídlom v tretej krajine je možný iba s predchádzajúcim písomným súhlasom dotknutej osoby.

Prenos osobných údajov v rámci členských štátov

Voľný pohyb osobných údajov medzi Slovenskou republikou a členskými štátmi EÚ sa zaručuje.

Prevádzkovateľ je povinný získať písomný alebo iný hodnoverným spôsobom preukázateľný súhlas dotknutých osôb pred poskytnutím ich osobných údajov prevádzkovateľovi so sídlom v inom členskom štáte, ak zákon o ochrane osobných údajov alebo osobitný zákon takýto súhlas vyžaduje.

Prevádzkovateľ so sídlom v Slovenskej republike pri prenose osobných údajov prevádzkovateľovi v inom členskom štáte je povinný prijať primerané záruky zachovania práv a právom chránených záujmov dotknutých osôb.

Prevádzkovateľ so sídlom v Slovenskej republike, ktorý spracúva osobné údaje prostredníctvom sprostredkovateľa na území členského štátu je povinný zabezpečiť, aby konal podľa jeho pokynov a v súlade so slovenským zákonom o ochrane osobných údajov.

Evidovanie informačných systémov

Zákon rozlišuje medzi registráciou, osobitnou registráciou a evidenciou informačných systémov. Za registráciu informačného systému je potrebné uhradiť správny poplatok vo výške 20,- EUR a za osobitnú registráciu vo výške 50,- EUR.

Registrácia

Povinnosť registrácie sa vzťahuje na všetky informačné

systemy, v ktorých sa spracúvajú osobné údaje úplne alebo čiastočne automatizovanými prostriedkami spracúvania. Povinnosť registrácie sa nevzťahuje na informačné systémy, ktoré podliehajú osobitnej registrácii alebo dohľadu zodpovednej osoby alebo ktoré obsahujú osobné údaje spracúvané na základe zákona, priamo vykonateľného právne záväzného aktu Európskej únie alebo medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná.

Prevádzkovateľ je oprávnený začať so spracúvaním osobných údajov odo dňa podania žiadosti so zákonom stanovenými náležitosťami. Prevádzkovateľ nie je povinný počkať na potvrdenie o registrácii.

Osobitná registrácia informačných systémov

Osobitná registrácia sa predovšetkým vzťahuje na informačné systémy, v ktorých prevádzkovateľ spracúva:

- a) osobitné kategórie osobných údajov a zároveň sa predpokladá prenos týchto osobných údajov do tretej krajiny, ktorá nezaručuje primeranú úroveň ochrany,
- b) biometrické údaje alebo
- c) osobné údaje bez súhlasu dotknutej osoby, ak je to nevyhnutné na ochranu práv a právom chránených záujmov prevádzkovateľa alebo tretej strany.

Začať spracúvať osobné údaje v informačnom systéme je možné až po doručení potvrdenia o osobitnej registrácii.

Evidencia

O informačných systémoch, ktoré nepodliehajú registrácii alebo osobitnej registrácii, je prevádzkovateľ povinný viesť evidenciu podľa vzoru zverejneného úradom na jeho webstránke, a to najneskôr odo dňa začatia spracúvania údajov v týchto informačných systémoch.

Prechodné ustanovenia

Prevádzkovatelia sú povinní uviesť svoje informačné systémy do súladu s novým zákonom o ochrane osobných údajov do 31.12.2013. V rovnakej lehote je prevádzkovateľ povinný vykonať poučenie oprávnených osôb a prihlásiť na registráciu resp. osobitnú registráciu svoje informačné systémy.

V lehote do 31.3.2014 je prevádzkovateľ povinný zosúladiť prijaté bezpečnostné opatrenia s novým zákonom o ochrane osobných údajov.

Ak využíva prevádzkovateľ služby sprostredkovateľa, je povinný uviesť zmluvný vzťah s ním do súladu s ustanoveniami nového zákona o ochrane osobných údajov do 30.6.2014. Nové poverenia zodpovedných osôb sú prevádzkovatelia povinní oznámiť úradu taktiež do 30.6.2014.

Súhlasy so spracovaním osobných údajov udelené pred 1.7.2013 sa považujú za súhlasy so spracovaním

osobných údajov udelené podľa nového zákona o ochrane osobných údajov, a preto nie je nutné vyžadovať od dotknutých osôb nové súhlasy so spracovaním osobných údajov.